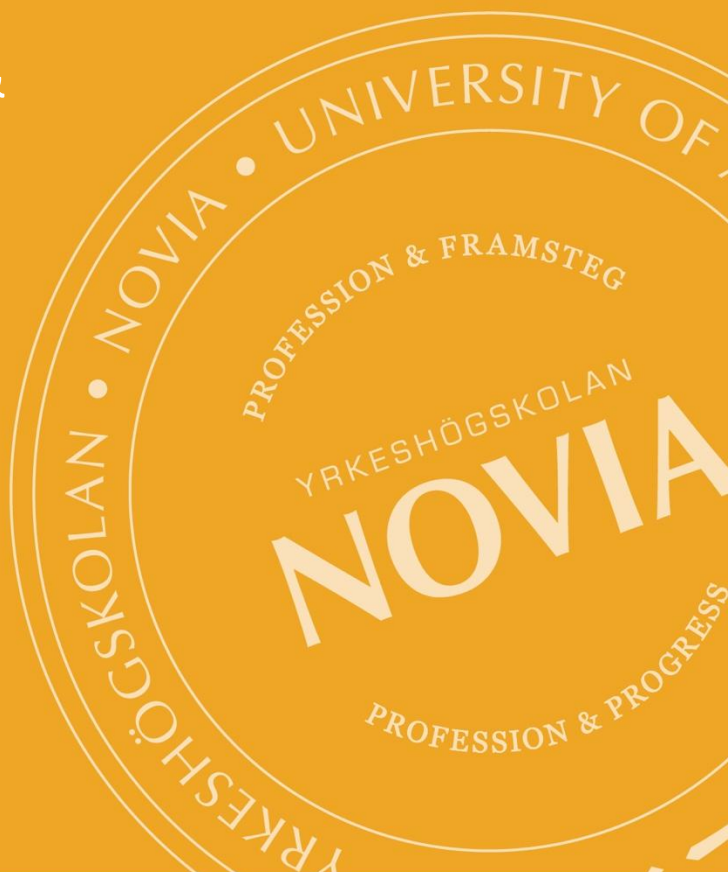

Professionell tillväxt inom e-socionomutbildningen – en dialog mellan handledande lärare och studerande

Susanne Davidsson &
Camilla Andersson

Serie A: Artiklar

Susanne Davidsson, Lektor, Utbildning till socionom vid Yrkeshögskolan Novia, Åbo
Camilla Andersson, Socionom YH, alumn från Yrkeshögskolan Novia
**Professionell tillväxt inom e-socionomutbildningen – en dialog mellan handledande lärare
och studerande**

Yrkeshögskolan Novia, Wolffskavägen 31, 65200 Vasa, Finland

© Yrkeshögskolan Novia och Davidsson och Andersson

Novia Publikation och produktion, serie A: Artiklar 3/2025

ISBN: 978-952-7526-65-1 (Online) ISSN: 1799-4187

CC BY 4.0

Inledning

E-socionomutbildningen är riktad till personer som redan har en stark yrkesidentitet inom det sociala området och som har färdigheter i virtuell studieteknik, tidigare högskolestudier och arbetserfarenhet. I e-socionomutbildningen ingår två inledande närstudiedagar. Studierna förverkligas efter det helt på distans. Vissa av läroplanens kurser förutsätter online kontakt mellan studerande och lärare, men de flesta kurser avläggs självständigt oberoende av tid och plats.

Höstterminen går mot sitt slut. Det är mörkt och vi går in i vintertid. I mitt arbete som lärare vid socionomutbildningen i Åbo innebär den här perioden ofta att jag får läsa e-socionomstuderandes sista examination innan hen har examensbetyget i sin hand. Det är en av mina vitaminsprutor och alltid lika spännande. Då jag sitter och läser en av dessa föds idén att samskapa en artikel med en av dessa studerande som snart är en av våra alumner. Och visst - det behövdes bara ett kort Teams samtal med Camilla, så kunde vi inleda arbetet med den här artikeln.

Varför? Jo, för att synliggöra betydelsen av dialogen mellan handledande lärare och e-socionomstuderande som en del i att stöda studerandes professionella tillväxt och kompetensutveckling.

I min roll som handledare har jag sett många vägar till professionell tillväxt, och även om ramar och strukturer finns som stöd så är varje studerandes process och engagemang unik. Därför får du nu följa den här resan ur alumnens perspektiv.

En studerandes röst – Camillas professionella resa till Socionom YH

När jag påbörjade socionomutbildningen på distans var det med blandade känslor. Tankarna snurrade kring om jag skulle klara den egna disciplinen och om det skulle kännas ensamt, utan kollegor i närheten. Ganska snart insåg jag att distansstudierna blev långt mer än leverans av uppgifter. Det blev en resa där jag på riktigt växte, både yrkesmässigt och som människa.

Från osäkerhet till trygghet

Det kändes utmanande att gå in i en ny studiemiljö, med digitala plattformar och krav på akademiskt skrivande, särskilt efter många år i yrkeslivet. Men strukturerade kurser, tydlig handledning och kontinuerlig dialog gjorde att jag växte med uppgiften och började se mitt eget värde. Att få tidigare erfarenheter erkända under praktikvalideringen blev en riktig vändpunkt. Jag förstod då att min kunskap räknades och att min bakgrund gav mig en stabil grund att stå på.

Att möta utmaningar och hitta nya vägar

Digitalt samarbete blev en särskild utmaning under examensarbetet. Det var stundtals svårt att mötas kring olika arbetssätt och förväntningar, men i efterhand ser jag att den utmaningen också blev mycket lärorik. Den process som kändes omständlig var också en viktig del i min egen utveckling, att förstå mig själv bättre när jag ställs inför nya sätt att samarbeta.

Att lösa små praktiska frågor krävde kreativitet och tålamod. Jag sökte svar i forum och, särskilt mot slutet av utbildningen, fann jag andra studenter med liknande ambitioner att dela erfarenheter med. Genom dessa svårigheter har jag utvecklat ett starkare tålamod och förmåga att själv hitta lösningar.

Upplevda skillnader i lärarnas krav och förväntningar märktes främst i början och i olika kurser, och påverkades också både av min motivation och av mitt eget intresse för kursinnehållet. Jag kan konstatera att omväxlingen i upplägg har hjälpt mig reflektera över både förväntningar och lärstilar.

Vissa praktiska saker blev särskilt knepiga på distans, som biblioteksutlåning och artikelsökning. Jag valde ofta mitt lokala bibliotek i stället för att använda högskolans resurser, även om jag vet att andra fått stor hjälp via studentbiblioteket. För mig var det mer naturligt att söka lokalt och digitalt på egen hand.

Om utbildningen hade varit på plats tror jag att min personliga utveckling hade tagit en annan riktning. Jag hade nog fortsatt att engagera mig mycket i andra studerandes studier och läroprocesser och samtidigt glömt bort att lyssna till mina egna behov. Distansstudierna har däremot hjälpt mig att hitta en bättre balans och förstå vikten av att ta hand om mig själv, en insikt som har stärkt mig både i yrkeslivet och som person.

Gemenskap och stöd på nya sätt

En vanlig fördom är att professionell och personlig tillväxt kräver fysisk närvaro. För min del blev det tvärtom: utvecklingen skedde genom dialog och reflektioner, men inte i klassrum eller vid fysiska möten, utan via skriftliga samtal och digitala forum.

Handledningen och återkopplingen från lärarna var avgörande; även om de riktiga samtalen var få var det främst via det skrivna ordet jag fick syn på min egen utveckling och byggde tillit till min förmåga. Jag lärde mig att våga ta emot stöd, och med tiden att lita alltmer på egna beslut.

Flexibilitet och självständighet

Distansformatet gav möjlighet att lägga upp studierna efter min egen vardag, vilket krävde struktur men som också gav utrymme för fördjupning. Det blev naturligt att läsa kursmaterial, reflektera och direkt koppla kunskapen till mitt arbete. Digitala möten och moderna plattformar, som Teams, blev en naturlig del av min verktygslåda och har gett mig nya sätt att samarbeta och leda, även efter studietiden.

Insikter om ledarskap och ansvar

Den största överraskningen har varit hur mycket jag vuxit i min yrkesroll, särskilt som ledare. Tidigare tog jag gärna på mig allt ansvar själv – numera vågar jag delegera, sätta mål och tro på att omgivningen också bär ansvar. Distansstudierna lärde mig att uppskatta egen drivkraft, men också att processer och utveckling gagnas av strukturer, tillit och dialog.

En väg för dig som vill växa

Distansstudierna är inte en genväg. De kräver planering, självdisciplin och öppenhet inför stöd. Samtidigt erbjuder utbildningen en chans till stor frihet och personlig utveckling. Det viktigaste rådet jag vill ge är att våga satsa, och att inte tveka att söka stöd längs vägen. Du får chansen att växa både i yrkesrollen och som människa, men du behöver vara beredd på att investera tid, mod och engagemang. Min resa visar att stark utveckling är möjlig även på distans, om du vill ta steget, så finns allt du behöver för att lyckas.

Ramarna fungerar som kompass

Camillas berättelse visar att e-socionomutbildningen leder till både personlig och professionell utveckling, men denna tillväxt sker aldrig i ett tomrum. Som lärare kan jag konstatera att det är just Novias värdegrund, pedagogiska strategi och utbildningens tydliga ramar och handledning som utgör kompassen för studerande genom studierna. Kontakten med lärarna vid utbildningen är en värdefull och viktig ingrediens i stödet av varje studerandes professionella utveckling och tillväxt.

Enligt Yrkeshögskolan Novias strategi (Yrkeshögskolan Novia, 2024) är inkludering, delaktighet, öppenhet och respekt bärande värden. Målet är att varje studerande utvecklar framtidstro och en stark professionell identitet.

I utbildningen finns ett e-socionomteam bestående av tre lärare som ansvarar för den kontinuerliga kontakten med studerande med fokus på stöd av den professionella tillväxten och kompetensutvecklingen. Varje e-socionomstuderande har en egen

handledare från e-socionomteamet, som håller kontakt under hela studietiden och fungerar som praktikhandledare i alla praktikkurser. Studerande får också en nära kontakt med utbildningens lärare genom kursspecifik handledning via handledningsforum i Moodle, samtal och handledande feedback.

Det självständiga upplägget kan inledningsvis kännas krävande och ställer höga krav på initiativförmåga och struktur, men stödet från handledarlaget och medstuderande är närvarande och utvecklande. Den studerandecentrerade pedagogiken och lärarnas roll som stödjande inspiratörer ger förutsättningarna för att studerande, som Camilla, kan växa, våga tro på sin egen kompetens och aktivt bidra på framtidens arbetsmarknad.

De strukturer och stödformer som beskrivs här utgör ramen, men den faktiska processen och det personliga engagemanget varierar mellan studerande, något som även Camillas berättelse visar.

Professionell tillväxt – en kurs som ger möjligheter till en inre resa

I läroplanen för e-socionomutbildningen ingår kursen Professionell tillväxt 5 sp, som inte kan tillgodoräknas med tidigare avlagda kurser. Kursens mål i relation till professionell kompetensutveckling handlar om att studerande:

- under handledning kan planera, följa upp och utvärdera egna studier och studiegång
- under studietiden kan definiera egen kompetens och utvecklingsbehov i växelverkan med utbildningen och arbetslivet
- kan fungera hållbart och ansvarsfullt i professionella sammanhang
- har ett utvecklingsinriktat, interprofessionellt förankrat och professionellt förhållningssätt

I kursen ingår karriärvägledning genom handledande samtal i professionell tillväxt med handledande lärare. Samtalen hålls både individuellt och i grupp. Parallellt med dessa arbetar studerande under hela studietiden med en individuell portfolio kring den egna professionella tillväxten, utgående både från kursens samt personligt definierade mål. Portfolion fungerar både som en dokumentation av kunskap och som ett personligt utvecklingsverktyg, där dess utformning och betydelse kan bli olika för varje student och vägledning. Den ger möjligheter till kontinuerlig reflektion, interaktion, dialog och personliga insikter, och fungerar som ett verktyg i den individuella karriärvägledningen.

Alumner, såsom Camilla i texten ovan, visar hur portfolion blir en levande dokumentation av både professionell och personlig utveckling. Portfolions första del är en inledning där studerande definierar och reflekterar kring de individuella inlärnings- och utvecklingsbehoven utifrån kompetenserna för socionomen, (Sosiöallian AMK-

verkosto, 2023) redan i studiernas startfas. Studerande tematiserar innehållet i portfolion på eget sätt. Ofta kopplas praktikens erfarenheter till den teoretiska kunskap som byggs upp under studietiden.

I portfolion ingår reflektioner kring handledande samtal, och arbetet avslutas med en sammanfattande analys av både professionell tillväxt och framtida utvecklingsbehov. Ofta knyter studerande här ihop förväntningar och visioner från studiestarten med nya insikter om framtida arbetsplatser och klientgrupper, en process som blir tydlig när studierna är klara.

Avslutande reflektioner

”Våra alumner är våra ambassadörer och eftertraktade på arbetsmarknaden”

(Yrkeshögskolan Novia, 2024)

Samspelet mellan tydliga utbildningsramar och personlig reflektion gör att e-socionomutbildningen verkligen kan ge både professionell tillväxt och nya insikter då stödet finns nära. I samspelet mellan reflekterande läroprocesser, individuell handledning och kontinuerlig dialog skapas förutsättningar för framtidens socionomer att ta plats, både med kunskap och med tillit till den egna förmågan.

Alumner på utbildningen, liksom den berättelse vi lyft här, visar att portfolion och handledande samtal blir viktiga verktyg för att koppla samman teori, praktik och individens erfarenheter. Som ett portfoliocitat uttrycker:

”Jag har lärt mig att egen utveckling och yrkesmässig trygghet växer med både utmaning och stöd. Det är balansen mellan självständighet och reflektion som gör skillnad.”

När vi återvänder till Novias strategi om ”engagerade alumner och fortsatt professionell utveckling”, syns det tydligt att e-socionomutbildningen, med rätt struktur och kontinuerlig dialog, ger möjligheter till just denna typ av hållbar kompetens.

Vi hoppas att denna artikel kan inspirera både blivande studerande, lärare, handledare och arbetslivets aktörer att se värdet i dialog, flexibilitet och reflekterande lärande inom socialt arbete.

Källförteckning

Sosiaalialan AMK verkosto. (2023) (YH Nätverket för det sociala området). Kompetenser för socionom (YH)

<https://www.sosiaalialanamkverkosto.fi/wp-content/uploads/2023/06/Kompetenser-for-socionom-yh-2023-FINAL.pdf>

Yrkeshögskolan Novia. (2024) Strategi – Hållbar genomslagskraft.

<https://www.novia.fi/om-oss/vision-profil-mission-och-varderingar/>

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

Yrkeshögskolan Novia har ca 5000 studerande och personalstyrkan uppgår till ca 350 personer. Novia är den största svenskspråkiga yrkeshögskolan i Finland som har examensinriktad ungdoms- och vuxenutbildning, utbildning som leder till högre yrkeshögskoleexamen samt fortbildning och specialiseringsutbildning. Novia har utbildningsverksamhet i Vasa, Åbo, Jakobstad och Raseborg.

Yrkeshögskolan Novia är en internationell yrkeshögskola, via samarbetsavtal utomlands och internationalisering på hemmaplan. Novias styrka ligger i närvaron och nätverket i hela Svenskfinland.

Novia representerar med sitt breda utbildningsutbud de flesta samhällssektorer. Det är få organisationer som kan uppvisa en sådan kompetensmässig och geografisk täckning. Höglklassiga och moderna utbildningsprogram ger studerande en bra plattform för sina framtida yrkeskarriärer.

Yrkeshögskolan Novia
Rektorat
Wolffskavägen 31
65200 Vasa, Finland
Tfn +358 (0)6 328 5000 (växel),
www.novia.fi

Antagningsservice
Wolffskavägen 33
65200 Vasa
antagningsservice@novia.fi
admissions@novia.fi

Yrkeshögskolan Novia upprätthåller en publikations- och produktionsserie för att sprida information och kunskap om verksamheten såväl regionalt, nationellt som internationellt.

Publikations- och produktionsserien är indelad i sex kategorier:

R - Rapporter • P - Produktioner • A - Artiklar • L - Läromedel • S - Studerandes arbete • RS - Reseskildring

Läs våra senaste publikationer på <https://www.novia.fi/forskning/novias-publikationsserie>